

právem mohla od smlouvy ustoupiti, což i učinila. Zaslání účtu po uplynutí dodatečné lhůty bylo bez významu.

Čís. 3770.

Zřeknutí se dovolání má pouze tehdy procesualní účinky, bylo-li prohlášeno vůči soudu, ať ústně do protokolu nebo písemným podáním.

Prodávatele stihá nahodilý zánik věci, ohledně níž byl právem uplatňován nárok ze správy na zrušení kupu.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1924, Rv I 254/24.)

Žalobce koupil od žalovaného za 8.400 Kč koně, byv prodávatelem ubezpečen, že kůň tahá, lehá a vstává. Kůň však musel býti zdvihán, netahal a když zašel, bylo pitvou zjištěno, že trpěl již po delší dobu zánetem kyčelních kloubů. Žalobu na zrušení kupní smlouvy a vrácení kupní ceny procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

K dovolání je přihlížeti přes to, že se ho žalovaný podle žalobcova tvrzení prý mimosoudně zřekl. Má-li zřeknutí se dovolání míti procesualní důsledky, musí býti prohlášeno vůči soudu, ať ústně do protokolu nebo písemným podáním. Jinak může míti snad důsledky hmotněprávní. S těmi se však v řízení oprávněném nelze obírat.

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc v zásadě správně, třebaže nelze s ním ve všech podrobnostech souhlasiti. Nezáleží na tom, zda snad přesunul důkazní břímě ze žalobce na žalovaného. Stačí, že byly zjištěny okolnosti, které musily býti dokázány, by se žaloba mohla setkat s úspěchem. Odvolací soud zjistil, že se žalovaný zaručil, že kůň vstává, tahá a lehá, že však po celou dobu, počínajíc dnem, kdy žalobci byl odevzdán, až do doby, kdy zdechl, nemohl vstáti, musil býti zdvihán a na nohy postaven a že při nemoci, kterou již měl, než ho žalobce koupil, mohl býti schopným jen k lehčím pracem. Z těchto skutkových zjištění vyvodil odvolací soud zcela správně právní důsledek, že žalobce jako přejímatel je ovšem podle §u 932 obč. zák. oprávněn žádati pro vadu, kterou nelze napravit a pro kterou koně nelze řádně užívat, úplné zrušení smlouvy. Pokus dovolatelův, vyvrátiti správnost tohoto důsledku napadáním oněch skutkových zjištění soudu druhé stolice, musí ztroskotati na předpisu §u 503, čís. 4 c. ř. s., který předpokládá, že dovolatel vychází ze skutkových zjištění nižších stolic. Nelze proto také přihlížeti k oné části vývodů žalovaného, kterými v této souvislosti má býti doličeno, že žalobce koně sám nevhodným nakládáním zkazil a znehodnotil, neboť i tyto vývody příčí se oněm skutkovým zjištěním odvolacího soudu. Mylným je právní názor, že se nelze domáhati zrušení kupní smlouvy podle §u 932 obč. zák., protože kůň

zdechl a žalobce jej tedy nemůže již vrátiti a protože zahynutí koně je náhodou, která podle Šu 1311 obč. zák. stihá žalobce jako držitele. Tento názor hájil sice ještě Stubenrauchův komentář, jehož se žalovaný dovolává, ale jinak je všeobecně uznán opak za správný (Ehrenzweig, System v § 323, Krasnopolski, Obligationenrecht, str. 137, Hasenöhr, Obligationenrecht, II. sv., str. 475, Mayr, Lehrbuch des bürgerlichen Rechtes, III. sv., str. 80 a jiné). Tento dovolateli nepříznivý názor vyhovuje také jediné povaze věci a spravedlnosti. Z důvodu správy se totiž smlouvy ruší se zpětnou platností ode dne kupu, a to tak, aby tehdejší stav byl zase obnoven. Je proto na zcizenou věc pohlížeti tak, jakoby přes zcizení byla zůstala částí jmění prodatele. Jeho stihá proto také právem nahodilý zánik věci (§ 1311 obč. zák.). Že v tomto případě zahynutí koně je přičítati pouhé náhodě, zjistil výslovně soud prvního stádu, jehož zjištění v tomto směru zůstalo opravným řízením nezměněno. Další jeho zjištění, že žalobce koně, znaje jeho vadu, prodal Josefu M-ovi, který zneužívaje koně jeho zdravotní stav ještě dále zhoršil, je vyvráceno zjištěním odvolacího soudu, že žalobce dal koně M-ovi jen, by ho živil, dovoluje s ním jezdit, by mu nohy nezdřevěněly, a že kůň zjištěnou vadou byl stížen již v době, když byl žalobci odevzdán.

Čís. 3771.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanec na velkém majetku pozemkovém nemá nároku na zaopatřovací požitky proti vlastníku velkostatku, sloužil-li toliko u jeho pachtýře.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1924, Rv I 257/24.)

Žalobce, jenž byl po celou služební dobu zaměstnán u pachtýře dvora, domáhal se zaopatřovacích požitků na vlastníku dvora. Soudy všech tří stolic žalobu zamítly, Nejvyšší soud z těchto

důvodů:

Žalobcův právní názor, že podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., bývalí zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém mají nárok na zaopatřovací požitky proti vlastníku velkostatku, třebaže sloužili toliko u jeho pachtýře, nedoznává opory v doslovu zákona. Právě § 11 zákona ve znění novely ze dne 13. července 1922, čís. 215 sb. z. a n., výslovně, že plnění požitky, uvedené v tomto zákoně, je povinen zaměstnavatel — nepraví se tedy, že vlastník aneb uživatel statku — u něhož počala nebo v případě Šu 1 písm. b) má počítati výplata zaopatřovacích požitků, a podle Šu 12 nov. zák. přechází povinnost plnění tyto požitky na dědice osob k výplatě povinných a ručí jiní právní nástupci osob k výplatě povinných s nimi nerozdílně za závazky z tohoto zákona plynoucí. Je na snadě, že vlastníka velkostatku nelze po-